

JAGIELLONKA

Milosniczka Ziemi Ojczystej II

Sprawność wymagana do tropicielki

pwd. Kasia Chalko

phm. Anna Nowobilaska-Vasilios

1. Wie kiedy i kto zapoczątkował dynastję Jagiellonów.
2. Wymieni trzech ważniejszych królów tej dynastji.
3. Pokaze na mapie granice Polski za Jagiellonów.
4. Opowie o królowej Jadwidze, o chrzcie Litwy i unii Polski z Litwa.
5. Opowie o Uniwersytecie Jagiellońskim.
6. Zna sławnych Polaków tego okresu (Kopernik, Długosz, Wit Stwosż).
7. Zna przyczynę i datę bitwy pod Grunwaldem, Wie kto w niej brał udział.
8. Wie kto to był Mikołaj Rej i Jan Kochanowski.
9. Przeczytała dowolną książkę polską od czasu zdobycia MZO I.
10. Opowie o Krakowie, siedzibie Jagiellonów.
11. Wymieni kilka sławnych postaci innych narodowości, żyjących w tym okresie.

W tych zajęciach, harcerki poznają czasy jagiellońskie, i równocześnie koją sobie ten sam okres czasu i dzieje reszty Europy i świata. W ten sposób, mogą łatwiej zapamiętać ważne wydarzenia i daty (szczególnie daty są mniej ważne, chodzi o umiejętność i znajomość okresów lat, t.j. który wiek, która dziesiątka lat, itp.) Przed zbiórką, przeczytaj rozdziały z podręcznika historycznego dotyczące dynastji Jagiellonów.

ZAJECIE I: ROZKŁAD DAT

Harcerki na długim kawałku papieru (butcher paper, albo lepiej computer paper) rysują dwie linie czasowe. Termin czasu pokrywa 1386-1572, od początku panowania Jagielly do końca panowania Zygmunta Augusta.

Przy pomocy podręczników historycznych, harcerki wybierają najważniejsze momenty historyczne, walki, postaci, osiągnięcia polityczne i kulturalne Polski i zaznaczają je na pierwszej linii czasowej.

Na drugiej linii czasowej, harcerki zaznaczają podobne ważne momenty i postaci z dziejów reszty Europy lub świata (tylko te z którymi już są

oznajomione -- inaczej nie ma sensu). Ponieważ obie linie są równoległe sobie, harcerki natychmiast mają kojarzenie przeróżnych wydarzeń, mogą zrozumieć sposób w którym świat i Polska wpływały na siebie, jakie wydarzenia światowe wpłynęły na Polskę, itd. Także poznają które postacie historyczne były rówieśnikami.

Ważne jest, aby przeprowadzająca zajęcia sprawdziła, że wszystkie wydarzenia i postacie uwzględnione w Zajęciu II są umieszczone na "timeline" i wytłumaczone.

Wydarzenia z okresu Jagiellonów:

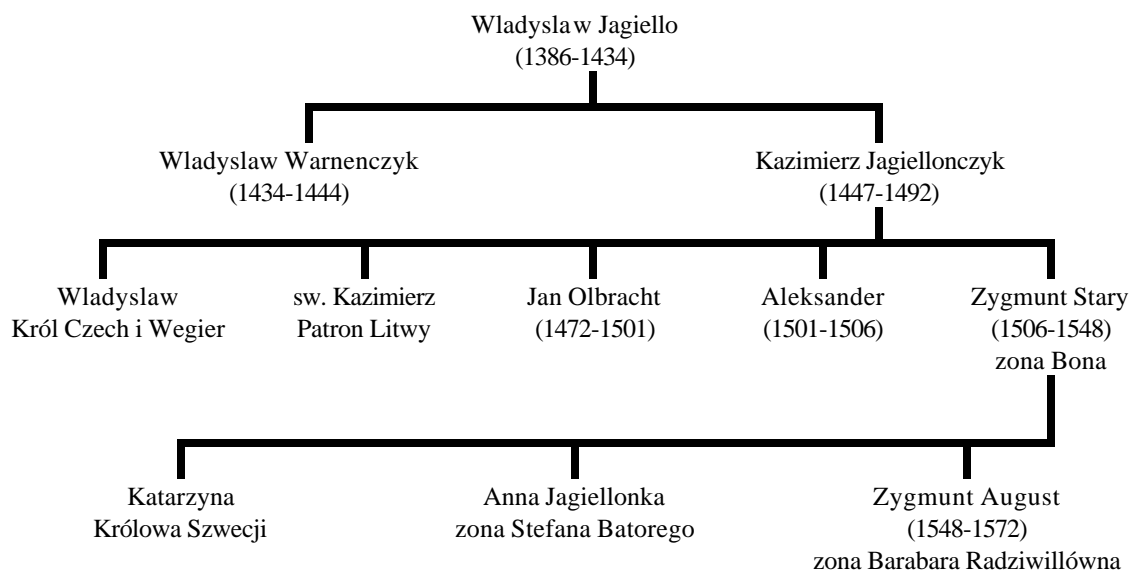
(może ich być o wiele więcej, zależnie od podręczników harcerskich)

Data	Kraj	Wydarzenie
1370	Polska	Śmierć "ostatnich" z Piastów, Kazimierza Wielkiego.
1370	Polska	Ludwik Węgierski, król węgier i siostrzeniec Kazimierza, zostaje koronowany królem Polski.
1382	Polska	Śmierć Ludwika Węgierskiego.
1384	Polska	Jadwiga, 14-letnia córka Ludwika zostaje koronowana królową Polski.
1386	Polska	ślub Władysława Jagielly z Jadwigą, Koronacja Jagielly królem Polski.
1399	Polska	śmierć królowej Jadwigi. Zapisano wszystkie klejnoty na odnowienie akademii krakowskiej.
1409	Włochy	Początek rządu rodziny Medici we Florencji
1410	Polska	Bitwa pod Grunwaldem przeciwko Krzyżakom.
1431	Francja	Skazana na śmierć, ginie bohaterka Joanna d'Arc.
1434	Polska	Władysław Warnencyk, 10-letni syn Jagielly zostaje koronowany królem Polski.
1434	Rzym	Umowa Tordisillas: podział kolonii świata między Hiszpania a Portugalia
1436	Ameryka	Mayowie wypędzają Tolteków
1444	Polska	Bitwa pod Warną przeciwko Turkom. Ginie Władysław Warnencyk.
1447	Polska	Kazimierz Jagiellonczyk, syn Jagielly, zostaje koronowany królem Polski.
1453	Grecja	Upadek Konstantynopola w ręce tureckie
1455	Niemcy	Pierwsze wydanie drukowe. Biblia Johana Gutenberga.
1473	Polska	Urodziny Mikołaja Kopernika w Toruniu
1487	Afryka	Portugali Bartolomej Diaz przepływa południowy czubek Afryki
1492	Ameryka	Krzysztof Kolumb odkrywa Amerykę
1492	Polska	Jan Olbracht, syn Kazimierza Jagiellonczyka, zostaje koronowany królem Polski.
1498	Indie	Vasco De Gama odkrywa drogę wodną do Indii
1501	Polska	Aleksander Jagiellonczyk, syn Kazimierza Jagiellonczyka, zostaje koronowany królem Polski.
1506	Polska	Zygmunt Stary, syn Kazimierza Jagiellonczyka, zostaje koronowany królem Polski.
1509	Anglia	Koronacja Henryka VIII-go
1513	Ameryka	Hiszpan Balboa odkrywa Pacyfik.
1518	Polska	ślub króla Zygmunta z księżniczką włoską, Bona ze Sforzów.
1521	Hiszpania	Portugali Ferdinand Magellan ginie, nim jego załoga przepływa kulę ziemską drogą wodną (1519-1522)
1521	Niemcy	Marcin Luter zostaje ekskomunikowany z Kościoła katolickiego za jego poglądy reformacyjne.
1521	Ameryka	Hiszpania krwawie pokonuje naród Azteków.

1525	Polska	Hold Pruski zlozony królowi Zygmuntowi przez Alberta Pruskiego na Rynku Krakowskim.
1530	Polska	Zygmunt II August, 10-cio letni syn Zygmunta Starego, zostaje koronowany jako nastepca Zygmunta I-go, jeszcze za zycia swego ojca.
1530	Polska	Urodziny Jana Kochanowskiego.
1531	Anglia	Król Henryk VIII staje sie glowa kosciola anglikanskiego
1533	Anglia	Król Henryk VIII rozwodzi sie z zona i slubi Anne Boleyn
1534	Ameryka	Hiszpania pokonuje naród Inków.
1534	Wlochy	Ignacy Loyola zaklada zakon Jezuicki, Societas Jesu (S.J.)
1536	Anglia	Ekcekcja Anny Boleyn
1543	Polska	Publikacja dzieła Kopernika "De Revolutionibus Orbium Celestium", tuż przed jego smiercia.
1547	Rosja	Koronacja Iwana Groznego carem Rosji.
1550	Polska	Barbara Radziwillówna, zona Zygmunta II-go, zostaje koronowana królowa Polski.
1558	Anglia	Koronacja królowej Elzbiety I-szej.
1569	Polska	Unia Lubelska. Zjednoczenie Polski i Litwy w jedna calosc pod ta sama korona.
1570	Polska	Unia Sandomirska nadaje religijna tolerancje wszystkim wyznaniom.
1572	Polska	Smierc Zygmunta II-go. Koniec dynastii Jagiellonskiej

ZAJ?CIE II: DRZEWO RODZINNE JAGIELLON{W

Na osobnych kartkach, napisz imiona postac wymienionych w nastepujacym drzewie rodzinnym. Kazda harcerka wybiera po jednej kartce. Staje sie ta osoba. Wtenczas wszystkie sie ulozą aby bylo wiadome kto jest pokrewniony z kim. Kto byl czyjim synem? Bratem? ~ona? Córka?

ZAJECIE III: "JAGIELLONKA!"

Na kartkach, lub na index cards, jest zrobiona gra typu "Jeopardy!". Kategorie sa: Kultura Polski, Dzieje Europy, Kultura swiatowa, Królowie Polscy, Wojny, i Różności (potpourri). Oczywiście, można dodać różne inne kategorie. W każdej kategorii jest pięć pytań za które się zdobywa różne ilości punktów. Harcerki są podzielone na zespoły po 3 albo 4 osoby i odpowiadają razem na pytania. Każdy zespół ma swój jakiś dźwięk, którym musi oznaczyć że zna odpowiedź-. Pierwszy który się odezwie ma pierwsze prawo odpowiedzi. Czas do myślenia trzeba ograniczyć do 30 sekund.

Harcerki zbierają punkty poprawnymi odpowiedziami. Można zaznaczyć niektóre pytania jako "bonus". Ten zespół który odpowie prawidłowo na to pytanie może wygrać dodatkowych sto punktów poprawna odpowiedzia na jeszcze jedno pytanie.

KULTURA POLSKA

Nr. Punktów	Pytanie	Odpowiedź
100	Akademia stworzona przez Kazimierza Wielkiego, odnowiona przez dar Jadwigi.	Uniwersytet Jagiellonski
200	Napisał wielka historie Polski: uczył synów Kazimierza Jagiellonczyka	Jan Długosz
300	Okres ten był charakteryzowany przez rozpowszechnienie siły, kultury, wiedzy, i nauki.	Złoty Wiek
BONUS!	Pierwszy pisarz Polski, który pisał po polsku, a nie po łacinie.	Mikołaj Rej
BONUS!	Jakie on hasło rzucił?	... Polacy nie gesi, też swój język mają.
400	Najsławniejszy poeta okresu: przetłumaczył mszałnik na język polski	Jan Kochanowski
500	Rzeźbiarz którego dziełem jest sławny ołtarz w kościele mariackim.	Wit Stwosz

DZIEJE EUROPY

Nr. Punktów	Pytanie	Odpowiedz
100	Naród szczególnie prześladowany w całej Europie, miał ochronę w Polsce.	~ydzi
200	Sławny polski astronom	Kopernik
BONUS!	Co mówi sławne przysłowie o nim?	Wstrzymał słońce, ruszył ziemię, Polskie go wydało plemie.
300	Król angielski który spowodował odłam kościoła Anglii od Rzymu.	Henryk VIII
400	Czasy Reformacji kościoła zostały rozpoczęte przez tego Niemca.	Marcin Luter
500	Wojownicza która starała się uwolnić Francję od Anglii	Joanna d'Arc

KRÓLOWIE POLSCY

Nr. Punktów	Pytanie	Odpowiedz
100	Pierwszy król dynastii	Władysław Jagiello
200	Młody król, koronowany po śmierci Kazimierza Jagiellonczyka, nie miał wiele sukcesów za swego panowania	Jan Olbracht
300	Majac 10 lat, zostaje królem po śmierci Jagielly w 1434 roku.	Władysław Warnencyk
400	zona tego długo letniego króla dynastii była włoszka.	Zygmunt Stary
BONUS!	Jak ona miała na imię?	Bona
500	Król uważany za najlepszego, najwibitniejszego króla dynastii, zwany "Ojciec Europy".	Kazimierz Jagiellonczyk

WOJNY

Nr. Punktów	Pytanie	Odpowiedź
100	W pierwszej połowie okresu Jagiellonów, najpotężniejszy wróg Polski	Krzyżacy
BONUS!	Jak można było poznać, czym się odznaczyli?	Czarnym krzyżem na białej szacie
200	Bitwa, w której potęga krzyżaków została podbita.	Bitwa pod Grunwaldem
BONUS!	Data Bitwy pod Grunwaldem	1410
300	W całej Europie, wojny 16-go wieku wybuchały z tego powodu	Religii
400	Anglia podbiła tę armię po raz pierwszy w historii, 1588	Hiszpańska Armada
500	Turcja objęła ten kraj w 1540	Grecja

KULTURA ŚWIATOWA

Nr. Punktów	Pytanie	Odpowiedź
100	Najsłynniejszy pisarz-poeta angielski, żył pod samym koncem okresu Jagiellonów	William Shakespeare
BONUS!	W której sztuce Shakespeare uwzględnił swój hold Polakom?	“Hamlet” - postać Poloniusza
200	Wynalazek który najbardziej przyczynił się do rozszerzania się wiedzy i nauki	Druk
300	Włoch, malarz sławny za pomalowanie sufitu Sistine Chapel	Michelangelo
400	Astronom i fizyk, pierwszy użył teleskop do oglądania planet	Galileo
500	Włoch, malarz sławny twórcą obrazu “Mona Lisa”	Leonardo da Vinci
BONUS!	Muzeum, w którym dzisiaj wisi ten sławny obraz	Louvre, w Paryżu

RÓZNOŚCI

Nr. Punktów	Pytanie	Odpowied-
100	Malzenstwo Jadwigi i Jagielly polaczylo Polske z tym krajem	Litwa
200	Stolica Polski za czasów Jagiellonów	Kraków
300	Rok, w którym Jagiello zostaje koronowany królem Polski	1386
400	Oprócz polaczenia politycznego, litwa przyjela TO w 1386 roku.	Religie Chrzescijanska
500	To cialo wodno tworzylo poludniowa granice Polski za czasów panowania Kazimierza Jagiellonczyka.	Morze Czarne

JAK DŁUGO W SERCU NASZYM (1921r)

Jak długo w sercu naszym
 Choc kropla polskiej krwi
 Jak długo w reku naszym
 Ognista szabla lśni

Stac będzie kraj nasz cały
 Stac będzie Piastów gród
 Zwycięzy orzeł biały
 Zwycięzy Polski lud

Jak długo z gór Karpackich
 Płynie polskiej pieśni ton
 Jak długo na Wawel
 Zygmunta bije dzwon (Zygmunta I-go Starego)

Stac będzie kraj nasz cały
 Stac będzie Piastów gród
 Zwycięzy orzeł biały
 Zwycięzy Polski lud

PLAN ZBIÓRKI		
Zbiórka: ☐ zastępu ☐ drużyny		Data:
Temat Zbiórki: Sprawność MZO-II: "JAGIELLONKA"		
☐ Wychowanie ☒ Gry/cwiczenia ☐ Praca zarobkowa ☐ Technika Harcerska ☐ Wiadomości do stopni ☒ Służba Bogu/Ojczyźnie ☐ Prace ręczne ☒ Gawęda ☒ Wiadomości do sprawności ☐ Praca dla innych ☒ Piosenki, tance ☐ Sprawy do załatwienia		
	Plan	Wykonanie/Uwagi
Rozpoczęcie (10 min)	Raport Obrzęd Rozpoczęcia: Poznajmy się Piosenka: Dowolna, o Polsce	
Cwiczenie/Gra nad temat stopni lub sprawności (30 min)	Zajęcie I "Rozkład dat: Polska ... Europa, Ameryka i świat"	
Nowa Piosenka	Jak Długo w Sercu Naszym	
Zabawa lub Gra Ruchoma (45 min)	Zajęcie II "Drzewo Rodzinne Jagiellonów" Zajęcie III "Jagiellonka!"	
Gawęda/Rozmowa na temat Prawa, Przyrzeczenia, lub wymagania do stopnia/sprawności (10 min)	Dlaczego zdobywamy sprawności historyczne? Dlaczego sprawność o dynastji Jagiellonów?	
Następna zbiórka	Co będzie: Co przynieść:	
Zakończenie (5 min)	Ogłoszenia: Obrzęd Zakończenia: Piosenka: Jak Długo w Sercu Naszym	
	Przygotowała: p.wd. K. Chalko p.hm. A. Nowobiliska-Vasilios	Przeprowadziła: